

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ГАЛУЗІ РОСЛИННИЦТВА УКРАЇНИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Білоусько Р.С., здоб. PhD

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **В.М. Петров**
Державний біотехнологічний університет

Галузь рослинництва займає провідне місце в аграрному секторі України. В динаміці за роками питома вага рослинницької продукції в структурі продукції сільського господарства перевищує 75%. Тенденція зростання простежувалася до 2021 р., коли цей показник дорівнював 81,4%, а в 2022 р. ми відмічаємо зниження до 78,2% [1].

Серед продукції рослинництва пріоритетне місце займає зерно та насіння соняшнику. Саме виробництво цих видів продукції приносить найбільші доходи як агровиробникам, так й країні. Експорт продукції сільського господарства та продуктів харчування забезпечив надходження в 2022 р. 23,6 млрд дол США валютної виручки, що в структурі експорту складало 53% [2].

Україна стала лідером на ринку соняшникової олії (із часткою понад 45%) та третьою у світі за виробництвом кукурудзи, ячменя та рапу. Потрібно відмітити, що широкомасштабне вторгнення унеможливило здійснення господарської діяльності на більшій частині південних та східних регіонах країни. Найбільше площ посівів зменшено у Харківській, Донецькій, Луганській, Херсонській та Запорізькій областях. Попри це прогнозований врожай зернових в Україні на 2023 р. перевищує показник 2022 р. – майже 59 млн т проти 53,9 млн т в 2022 р. [2].

Такий результат пояснюють сприятливими погодними умовами. Дійсно, погодні умови є вкрай значним фактором впливу, але іншим, не менш важливим ми вважаємо технології.

Сьогодні достатньо багато пишуть про необхідність запровадження інноваційних технологій в сільському господарстві в цілому, та в галузі рослинництва зокрема. Підтримуємо цю думку. Вивчаючи досвід країн із розвинутою економікою, ми констатуємо факт все більш активного застосування цифрових технологій в процесі виробництва аграрної продукції.

Цікавим є значні можливості, які надають ці технології та їх потенційне значення для розвитку аграрного сектору України в майбутньому. Адже після завершення військового конфлікту нагальним буде питання відновлення високоінтенсивного аграрного виробництва, підвищення продуктивності праці, виробництво

високоякісної, конкурентоспроможної продукції. І саме цифровізація агропромислового комплексу стане першочерговим проектом національного рівня [3].

Поки що впровадження передових цифрових технологій гальмується нестачею фінансування та кваліфікованих кадрів. В цілому, впровадження передових цифрових технологій в агропромисловий комплекс матиме три пріоритетні напрямки:

- Системність використання ресурсів;
- Використання цифрової техніки;
- Запровадження цифрового аграрного менеджменту.

Протягом сезону сільськогосподарському аграріям доводиться приймати низку важливих рішень: яке насіння і коли садити, як їх обробляти, чим лікувати хвору рослину та інші. Нестача інформації для прийняття рішень призводить до того, що в процесі посіву, догляду за посівами та збору втрачається до 25-40% урожаю. Все це сьогодні можна контролювати за допомогою автоматизованих систем управління.

Тому популярності набирають такі цифрові технології:

- моніторинг стану сільськогосподарських культур;
- моніторинг та прогнозування врожайності;
- виявлення хвороб, виявлення шкідників;
- моніторинг ґрунтів;
- програмні платформи для управління підприємством [4].

Цифрові технології дозволять аграрним товаровиробникам застосовувати оптимальні обсяги ресурсів, отримувати більш високі обсяги продукції при мінімальних витратах на одиницю виробленої продукції. Все це сприятиме підвищенню конкурентоспроможності аграрного сектору та економіки України і цілому.

Інформаційні джерела

1. Сільське господарство України-2022: збірник. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 25.09.2023)

2. Експорт України у 2022 році: головні тенденції, сектори та регіони. URL: https://export.gov.ua/news/4570eksport_ukraini_u_2022_rotsi_golovni_tendentsii_sektori_ta_reghioni (дата звернення 6.10.2023)

3. UKRAINE Impact of the war on agricultural enterprises. URL: <https://www.fao.org/documents/card/en/c/cc5755en> (дата звернення 8.10.2023)

4. Digital technologies in the grain sector of Ukraine. URL: <https://www.fao.org/3/cc1600en/cc1600en.pdf> (дата звернення 8.10.2023)